

ASIA Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltaminen

HANKKEESTA VASTAAVA

Tipux Oy / Juhani Torikka
Palolaistentie 354
23100 MYNÄMÄKI

HANKKEEN KUVAAUS

Hanke

Tipux Oy harjoittaa kanalatoimintaa Mynämäellä Palolaistenkylässä. Kanalassa on tällä hetkellä ympäristöluvan mukaan noin 84 900 kasvatuskanaa. Tipuxilla on voimassa oleva ympäristölupa (1.6.2016), joka vastaa nykyistä toimintaa.

Tipux Oy on hakemassa ympäristölupaa toiminnan laajentamiselle 80 000 kasvatuskanalla (yhteensä 164 900 kasvatuskanaan). Uusi kanalarakennus tulisi noin 40 metriä olemassa olevan kasvatuskanalan eteläpuolelle. Noin 450 metrin päässä Tipux Oy:n kanaloista sijaitsee Kanax Oy:n munituskanala, jonka ympäristövaikutukset on arvioitu kahdessa YVA-menettelyssä (yhteysviranomaisen lausunnot arviointiselostuksista 10.11.2009 ja 29.8.2013). Kanax Oy:llä on tällä hetkellä noin 200 000 munituskanaa ja lisäksi lupa toiminnan laajentamiseen yhteensä 300 000 munituskanaan. Kanax Oy on osakkaana Tipux Oy:ssä. Hankkeesta vastaava pyytää Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusta ratkaisemaan, tuleeko hankkeeseen soveltaa ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain mukaista menettelyä. Pyyntö sisältää arvion uuden ja nykyisen kasvatuskanalatoiminnan ympäristövaikutuksista sekä yhteisvaikutuksista Kanax Oy:n kanssa.

Sekä nykyinen että suunniteltu kasvatuskanalarakennus sijaitsevat kiinteistöllä 503-476-123. Kanax Oy:n toteutetut munituskanalarakennukset sijaitsevat kiinteistöllä 503-451-2-50 ja 503-451-2-51.

Kanalan toiminta

Tipux Oy:n hankekiinteistöllä on tällä hetkellä toiminnassa yksi kanalarakennus, jossa on noin 84 900 kasvatuskanaa. Kiinteistölle on tarkoitus rakentaa toinen kanalarakennus, joka on monikerroslattialaitteilla varustettu 80 000 kanan kasvatuskanala. Rakennettavan uuden kasvatuskanalan lantamäärä tulee olemaan noin 700 tn/vuosi laskettuna 0,02 eläinkertoimella. Kuivikelantaa syntyy uudesta kanalasta noin 1 200 m³ vuodessa. Olemassa olevasta kasvatuskanalasta syntyy kuivikelantaa noin 1 275 m³ vuodessa. Kanalalaajennuksen jälkeen Tipux Oy:n toiminnasta, jossa kasvatuskanoja on noin 164 900 kpl, muodostuu lantaa yhteensä noin 2 475 m³ vuodessa. Kanalan nykyisen lantalan tilavuus on noin 3 000 m³, joten se riittää myös uuden kanalan tarpeisiin. Lantala on katettu. Lanta levitetään keväisin ja syksyisin sopimuspelloille noudattaen ympäristötuen ehtoja. Lannanlevityksestä noin 80 - 100% tapahtuu keväällä ja noin 0 - 20 % syksyllä. Lannan peltolevityksen jälkeen maa mullataan vä-

littömästi hajuhaitan minimoimiseksi. Kyseessä on uusi 80 000 kananuorikon kasvatusyksikkö. Kanat siirretään vuorokauden ikäisinä hautomosta kasvatuskanalaan. Kasvatus tapahtuu kasvatushäkeissä. Kanoja kasvatetaan 16 viikon ikäisiksi, minkä jälkeen ne siirretään munituskanaloihin kuljetuslaatikoilla. Vuosittain uudessa kanalarakennuksessa tullaan tuottamaan noin 200 000 kanaa. Kasvatuskanala pestään noin 20 viikon välein. Pesuvedet johdetaan umpisäiliöön, jonka tilavuus on noin 20 m³. Pesuvedet levitetään pellolle sulan maan aikana. Kuljetuslaattakopesulan jätevedet kerätään edellä mainittuun pesuvesisäiliöön. Sosiaalityöjien jätevedet johdetaan erilliseen 5 m³:n umpisäiliöön. Kasvatuskanalassa on koneellinen alipaineilmanvaihto, jossa poistoilmapuhaltimet ovat katonharjalla ja korvausilma otetaan seinillä olevilla tuloilmaventtiileillä. Tuotantotilat lämmitetään polttoöljyllä, joka varastoidaan asianmukaisessa säiliössä. Kasvatuskanalassa käytettävä vesi otetaan porakaivosta.

Ympäristö

Alueella ei ole asemakaavaa eikä yleiskaavaa. Voimassa olevassa maakuntakaavassa hankealueella ei ole merkintöjä. Vahvistettavana olevassa maakuntakaavassa hankealuetta koskee kaavamerkintä M (maa- ja metsätalousvaltainen alue). Hankealue on valtaosin peltoa. Lähialueella on myös metsää. Etäisyys Mynämäen keskustaan on noin 5 km.

Alue on maaseudulle tyypillistä harvaan asuttua aluetta. Lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat hankealueelta noin 800 metrin etäisyydellä lounaassa ja koillisessa. Noin kahden kilometrin etäisyydellä hankekiinteistöstä sijaitsee noin 48 asuin- ja noin 14 vapaa-ajan kiinteistöä.

Hankealueella tai sen läheisyydessä ei ole pohjavesialueita. Lähin on Maansillan pohjavesialue kolme kilometriä hankekiinteistöstä itään. Laajoki virtaa hankealueen pohjoispuolella lähimmillään noin kahden kilometrin etäisyydellä. Mynäjoki sijaitsee kaakossa noin viiden kilometrin etäisyydellä, Kivijärvi luoteessa 5,5 kilometrin etäisyydellä ja Mynälahti 7,5 kilometrin etäisyydellä lounaassa. Valtakunnallisesti arvokas Mynämäenlahden maisema-alue sijaitsee lähimmillään noin 250 metrin etäisyydellä länsiluoteessa. Maisema-alueelta ei ole näköyhteyttä hankekiinteistölle. Lähellä ei ole luonnonsuojelualueita. Etäisyys lähimpiin Natura-alueisiin on noin 5 – 8 km.

Mynämäellä on runsaasti kotieläintuotantoa. Lähin eläinsuoja, Ranteen lihakarjanavetta, sijaitsee noin kilometrin verran hankealueesta itään. Laaksosen kanala sijaitsee noin kilometrin etäisyydellä kaakossa.

Hankkeesta vastaavan esitys hankkeen ympäristövaikutuksista

Ilmanlaatu, ilmasto ja melu

Hajupäästöt: Tipux Oy:n toiminnoista aiheutuvat hajuhaitat on mallinnettu 4.4.2018. Mallinnuksen perusteella kanalan nykyisestä tai laajennuksenjälkeisestä toiminnasta ei aiheudu lähimpien asuin- ja eläinrakennusten kohdalla ohjearvosuosituksen ylittävää hajuhaittaa. Toiminnasta ei myöskään aiheudu hetkellistä häiritsevää hajuhaittaa (5 hy/m³) laajennuksen jälkeenkään lähimpien asuin- ja eläinrakennusten kohdalla. Nykyisestä toiminnasta voi aiheutua selvästi havaittavaa hajua (3-5 hy/m³) yhden asuin- ja eläinrakennuksen kohdalla ja havaittavaa hajua useiden asuin- ja eläinrakennusten kohdalla. Tilanne ei hajumallinnuksen perusteella muutu laajennuksen seurauksena merkittävästi.

Ammoniakki: Ammoniakki luetaan happamoittaviin typpiyhdisteisiin. Yhden kananpoikasen ammoniakkipäästö vuodessa on Kotieläintalouden ympäristönsuojeluohjeen (2010) mukaan 0,21 kg eläinpaikkaa kohden. Tipux Oy:n olemassa olevan kasvatus-

kanalan kokonaispäästö on siis noin 17,8 tonnia ammoniakkia vuodessa ja suunnitellun kasvatuskanalan kokonaispäästö noin 16,8 tonnia ammoniakkia vuodessa, yhteensä noin 34,6 tonnia ammoniakkia vuodessa. Tipux Oy:n toiminnan laajenemisen seurauksena lähialueen ammoniakkipäästö määrä (myös Kanax Oy:n toiminta huomioiden) lisääntyy noin 12 %. Hankkeen aiheuttamaa ammoniakkipäästöjen leviämistä lähialueen ympäristöön on arvioitu yleisellä tasolla mukaillen Kanax Oy:n YVAssa käytettyjä laskentamenetelmiä. Arviossa oletetaan, että kaikki toiminnasta laskennallisesti aiheutuva ammoniakki leviäisi ilmanvaihdon kautta lähialueelle levittyen tasaisesti noin 5 000 hehtaarin alueelle. Tällä tavalla laskien Tipux Oy:n nykyisen kanalan ammoniakkipäästö olisi 3,6 kg/ha/v ja uuden kanalan ammoniakkipäästö 3,4 kg/ha/v. Kanax Oy:n toteutuneen toiminnan laskennallinen ammoniakkipäästö on 15,6 kg/ha/v ja luvitetun toiminnan (yhteensä 300 000 munituskanaa) 23,4 kg/ha/v.

Vuonna 2009 valmistuneessa YVA-selostuksessa olevan Metsäntutkimuslaitoksen asiantuntija-arvion mukaan ammoniakkipäästö 3-8 kg/ha/v voi aiheuttaa puustovaurioita kanalan välittömässä läheisyydessä sijaitsevilla metsissä. Kanalatoiminnan päästöt voivat aiheuttaa puustovaurioita lähimetsissä, mutta Tipux Oy:n laajennuksen aiheuttama ammoniakkipäästöjen suhteellinen lisäys ja sen myötä aiheutuvien puustovaurioiden määrä arvioidaan vähäiseksi. Esimerkiksi ympäröimällä rakennukset suojapuuvyöhykkeellä, joka käsittää vain kolme riviä puita, voidaan vähentää toiminnan aiheuttamia ammoniakkipäästöjä. Delawaren yliopiston tutkimuksessa havaittiin, että kanalan aiheuttamaa ammoniakkipäästöä voitiin pienentää 53 % lähiympäristössä, kun kanalan ympärillä oli kolmen puurivin levyinen "biosuodatin" (American Chemical Society, 2008). Tipux Oy:n kanala-alue on suurelta osin puuston ympäröimä, mikä osaltaan vähentää toteutuvia ammoniakkipäästöjä.

Melu: Tipux Oy:n nykytoiminnan aiheuttama melupäästö on melko pieni. Uuden kanalan rakentamisen myötä alueen melupäästöjen arvioidaan lisääntyvän hyvin vähän.

Liikenne

Kanalatoiminnan liikennevaikutukset koostuvat pääasiassa lanta-, rehu-, muna- ja eläinkuljetuksista. Tipux Oy:n ympäristölupahakemuksen perusteella nykyisestä toiminnasta aiheutuu raskasta liikennettä yhden yhdistelmäajoneuvon verran viikossa sekä päivittäin muuta liikennettä yhden henkilöauton verran. Tipuxin uuden kanalan rakentamisen jälkeen raskas liikenne lisääntyy muutamalla yhdistelmäajoneuvolla vuodessa. Tipuxin uuden kanalan rakentamisen jälkeen Tipuxin toiminnasta aiheutuu raskasta liikennettä noin 2 yhdistelmäajoneuvon verran viikossa. Päivittäinen henkilöautoliikenne pysyy samana. Liikennemäärien lisääntyminen Palolaistientiellä ja muilla seudun teillä arvioidaan vähäiseksi.

Pinta- ja pohjavedet sekä vesihuolto

Hankkeen vaikutukset pinta- ja pohjavesiin muodostuvat lähinnä lannanlevityksestä. Myös mahdollisten onnettomuustilanteiden päästöjä on tarkasteltu. Rakentamisen aikaiset pinta- ja pohjavesivaikutukset voivat aiheutua onnettomuustilanteista. Ympäristöön päästä mineraaliöljyä työkoneiden öljyvuotojen yhteydessä. Vuodon todennäköisyys on kuitenkin pieni, ja koska hankealue ei sijaitse pohjavesialueen läheisyydessä, ei ole tarpeen suorittaa erityisvarotoimenpiteitä. Rakentamisen aikaisten pinta- ja pohjavesivaikutuksien ei arvioida olevan merkittäviä. Lähikuntien alueella on huomattavaa lannanlevitysreserviä, jos ostomineraalilannoitteita korvattaisiin yhä enemmän eloperäisillä ravinteilla eli eläinten lannalla. Onnettomuustilanteessa (esim. lantakuljetuksen kaatuminen) voi lantaa päästä hallitsemattomasti ympäristöön. Kuivalanta on melko helposti kerättävissä talteen, joten merkittäviä vaikutuksia pinta- ja pohjavesille ei arvioida aiheutuvan.

Hankkeella ei arvioida olevan vaikutuksia talousvesikaivoihin. Toiminnan lopettamisen mahdolliset pinta- ja pohjavesivaikutukset ovat vastaaventyypisiä kuin rakentamisenkin aikana. Purkutyö tapahtuu nopeammin kuin rakentaminen, joten työkoneita on kiinteistöllä lyhyemmän aikaa.

Luonto

Uuden kanalan paikalla on nykyisellään hiekkakenttää, joten rakentaminen ei suoraan vaikuta luontoon. Rakentamisen aikana aiheutuu lähinnä melua, jolla voisi olla luontovaikutuksia. Rakennuspaikan läheisyydessä ei kuitenkaan sijaitse arvokkaita luontokohteita. Lähin Natura 2000 –alue sijaitsee lähes viiden kilometrin ja lähin luonnonsuojelualue lähes neljän kilometrin etäisyydellä, joten rakentamisella ei arvioida olevan vaikutusta niiden luonnonarvoihin ja elinoloihin. Kanalatoiminnan luontovaikutukset muodostuvat erityisesti lannanlevityksen vaikutuksista pinta- ja pohjavesiin sekä ammoniakkipäästöjen metsävaikutuksista, joita molempia on tarkasteltu edellä. Jos ammoniakkipäästöjen arvioidaan leviävän 5 000 hehtaarin alueelle, tarkoittaa se noin neljän kilometrin sädettä päästölähteestä. Kyseisellä alueella ei sijaitse Natura 2000 –alueita. Lähin luonnonsuojelualue sijaitsee 3,8 km säteellä, mutta koska ammoniakkipitoisuuden arvioidaan pienenevän etäisyyden kanalaan kasvaessa, hankkeen ei arvioida aiheuttavan merkittäviä vaikutuksia luonnonsuojelualueille. Matemaattisen hajumallinnuksen perusteella toiminnasta aiheutuvan hajupäästön ei arvioida leviävän Natura 2000- tai luonnonsuojelualueille. Hajupitoisuuksille ei ole annettu vastaavia ilmanlaadun ohje- tai raja-arvoja kuin monille muille päästöille. Hankkeen hajupäästöillä ei arvioida olevan merkittäviä luontovaikutuksia. Toiminnan lopettamisen luontovaikutukset ovat rinnastettavissa rakentamisen aikaisiin luontovaikutuksiin. Purkutyöstä voi aiheutua enemmän pölyvaikutuksia kuin rakentamisesta, mutta rakennusten sijainti huomioiden vaikutusten ei arvioida olevan merkittäviä.

Maa- ja kallioperä

Kallioperävaikutuksia voi tapahtua lähinnä rakennustöiden mahdollisten louhintojen aikana. Lannan maaperävaikutuksia on tarkasteltu edellä pinta- ja pohjavesivaikutusten yhteydessä. Rakentamisen aikaisia maaperävaikutuksia voi aiheutua työkoneessa tapahtuvan öljyvuodon yhteydessä, mistä voi aiheutua maaperän paikallista pilaantumista. Vuodon todennäköisyys on kuitenkin pieni ja alue rajallinen, joten ympäristövaikutus ei ole merkittävä. Toiminnan lopettamisen vaikutukset ovat samankaltaisia kuin rakentamisaikaiset, mutta kestoltaan lyhyempiä. Mikäli kiinteistöllä tapahtuu toiminnan aikana öljyvuotoja, on maaperän mahdollinen pilaantuneisuus syytä selvittää.

Maankäyttö

Hanke ei ole ristiriidassa voimassaolevien kaavojen kanssa. Tipux Oy:n ja Kanax Oy:n olemassa oleva toiminta huomioon ottaen suunniteltu laajennus ei tuo tilanteeseen merkittävää muutosta. Suunniteltaessa uusia eläinsuojia kanalan välittömään läheisyyteen tulee huomioida kyseisen toiminnan eläintautiriskitekijät kanalan kannalta. Myös toimintojen yhteisvaikutukset (mm. haju- ja liikennevaikutukset, lannanlevitys) tulee ottaa maankäytön suunnittelussa huomioon. Kiinteistö voidaan toiminnan loputtua haluttaessa osoittaa muuhun käyttöön. Rakennukset voidaan myös purkaa. Maaperän mahdollinen pilaantuneisuus tulee tällöin arvioida.

Maisema ja kulttuuriympäristö

Hankealueella ei ole tiedossa olevia muinaisjäännöksiä, jotka tulisi huomioida rakennustöiden yhteydessä. Uusi kanalarakennus rakennetaan olemassa olevan kanalan viereen nykyisin jo avoimena olevalle hiekka-alueelle. Uuden kanalan rakentaminen peittää etelästä katsoen vanhan kanalan näkyvistä, mutta tilalle maisemaan tulee toi-

nen vastaava kanalarakennus. Etelästä katsottuna puusto rajoittaa merkittävästi näkyvyyttä kanalarakennuksille. Palolaistentielle näkyy yhden sijasta kaksi kanalarakennusta. Kanalalaajennuksella ei siten ole merkittäviä maisemavaikutuksia.

Sosiaaliset vaikutukset

Sosiaalisia vaikutuksia ovat esim. hankkeen vaikutuspiirissä asuvien mielikuvat hankkeesta ja sen vaikutuksista esim. asumisviihtyvyyteen, luonnon virkistyskäyttömahdollisuuksiin, sosiaalisiin vuorovaikutussuhteisiin ja yhteenkuuluvuudentunteeseen sekä asuinalueen imagoon ja työllisyystilanteeseen. Hankkeen sosiaalinen vaikutus on aina seurausta hankkeen aiheuttamasta ympäristö- tai muusta vaikutuksesta, kuten hajupäästöstä, liikenteen lisääntymisestä tai työvoiman tarpeesta. Lähialueella on jo runsaasti kanalatoimintaa, joten hankkeen ei arvioida merkittävästi vaikuttavan alueen imagoon. Hajupäästötilanne asuinkiinteistöllä ei hajumallinnuksen perusteella muutu laajennuksen seurauksena merkittävästi, joten hanke ei vaikuta merkittävästi asuinviihtyvyyteen tai alueen virkistyskäyttömahdollisuuksiin. Hankkeen liikenne- ja työllisyysvaikutukset arvioidaan vähäisiksi. Kaiken kaikkiaan hankkeen sosiaaliset vaikutukset arvioidaan vähäisiksi.

Yhteisvaikutukset

Kanax Oy:n ja Tipux Oy:n yhteisvaikutukset ovat laadultaan hyvin samankaltaiset. Näiden kahden hankkeen yhteisvaikutukset ovat siten yhteismitallisia ja varsin luotettavasti arvioitavissa. Tipux Oy:n aiheuttamien ympäristövaikutusten arvioidaan olevan merkittävästi pienemmät kuin Kanax Oy:n, koska kanoja on vähemmän ja ne ovat pienempiä. Merkittävimmät yhteisvaikutukset aiheutuvat liikenteestä ja päästöistä ilmaan, lähinnä haju- ja ammoniakkipäästöistä sekä lannanlevityksestä.

Tipux Oy:n nykyisestä toiminnasta aiheutuu raskasta liikennettä yhden yhdistelmäajoneuvon verran viikossa sekä päivittäin muuta liikennettä yhden henkilöauton verran. Tipux Oy:n uuden kanalan rakentamisen jälkeen Tipuxin toiminnasta aiheutuu raskasta liikennettä noin 2 yhdistelmäajoneuvon verran viikossa sekä päivittäin muuta liikennettä yhden henkilöauton verran. Kanax Oy:n YVA:ssa (selostus 4.3.2013 ja selostuslausunto 29.8.2013) on arvioitu, että Kanax Oy:n toiminnasta aiheutuu lannanlevitysaikaan noin 18 raskaan liikenteen ajoneuvosuoritetta vuorokaudessa ja muuna aikana hieman alle kuusi raskasta ajoneuvoa vuorokaudessa. Tipux Oy:n uuden kanalan aiheuttama liikennemäärän lisäys Palolaistentielle arvioidaan tämän perusteella pieneksi kokonaisliikennemäärään nähden. Lannanlevitysaikaan kokonaisliikennemäärä on merkittävä.

Yhden kananpoikasen ammoniakkipäästö vuodessa on Kotieläintalouden ympäristönsuojeluohjeen (2010) mukaan 0,21 kg eläinpaikkaa kohden. Tipux Oy:n olemassa olevan kasvatuskanalan kokonaispäästö on siis noin 17,8 tonnia ammoniakkia vuodessa ja suunnitellun kasvatuskanalan kokonaispäästö on noin 16,8 tonnia ammoniakkia vuodessa, yhteensä noin 34,6 tonnia ammoniakkia vuodessa. Kanax Oy:n munituskanaloiden ($0,39 \text{ kgNH}_3/\text{eläinpaikka/vuosi}$) laskettu ammoniakkipäästöarvo on noin 117 tonnia vuodessa. Tosin Kanax Oy:n kanalassa ja lantalassa tehtyjen ammoniakkipäästömittausten (Nab Labs Oy, 2.6.2015) perusteella laskettu vuotuinen ammoniakkipäästö on noin $0,1 \text{ kgNH}_3/\text{eläinpaikka/vuosi}$, jolloin 300 000 kanan aiheuttama päästömäärä vuodessa on noin 32 tonnia ammoniakkia. Tipux Oy:n toiminnan laajenemisen seurauksena alueen ammoniakkipäästö määrä lisääntyy. Verrattaessa laskennallisia taulukkoarvoja toisiinsa Tipux Oy:n toisen kanalan aiheuttama päästö on 12 % Tipux Oy:n olemassa olevan toiminnan ja Kanax Oy:n yhteenlasketusta päästömäärästä.

Tipux Oy:n nykytoiminnasta syntyy lantaa ympäristöluvan perusteella $1\,275 \text{ m}^3$ vuodessa ja Kanax Oy:n toiminnasta $12\,000 \text{ m}^3$. Tipux Oy:n suunnitellusta lisätoiminnas-

ta arvioidaan syntyvän lantaa 1 200 m³. Hankkeiden yhteisvaikutusten arvioidaan muodostuvan hieman pidentyneistä lannan kokonaiskuljetusmatkoista. Jo tällä hetkellä Tipux Oy:n ja Kanax Oy:n lantaa levittää huomattavan laajalle alueelle ja kysyntää lannalle on ollut kauempaakin, joten Tipux Oy:n toiminnan laajentamisen lantamäärällä ei suoraan arvioida olevan vaikutusta Tipux Oy:n ja Kanax Oy:n lannanlevitykseen.

Tipux Oy:n toiminnoista aiheutuvien hajuhaittojen mallinnuksessa kanalan hajupäästöarvona on käytetty Farmi Nummela YVAn yhteydessä tehtyjen hajupäästömittausten hajupäästöarvoa broilerille. Lantalan arvona on käytetty samaa hajupäästöarvoa kuin Kanax Oy:n kohdalla. Tipux Oy:n aiheuttama kokonaishajupäästö nykytilanteessa on 8 338 hy/s ja laajennuksen jälkeen 13 227 hy/s. Kanax Oy:n vastaava päästö on 129 401 hy/s. Hajumallinnuksessa on huomioitu Tipux Oy:n hajupäästöt, mutta ei Kanax Oy:n toimintaa. Mallinnuksen perusteella voidaan arvioida, ettei Tipux Oy:n toiminnan laajentamisella ole merkittävää hajuhaittaa lisäävää vaikutusta alueella eikä VTT:n hajuhaitan ohjearvosuositus (1 hy/m³ 3 % vuoden tunneista) ylity kanala-toimintaa lähimpien asuinrakennusten kohdalla.

ASIAN KÄSITTELY

Vireilletulo ja lisäselvitykset

Hankkeesta vastaava on 16.4.2018 toimittanut Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ympäristövaikutusten arviointimenettelyn tapauskohtaista soveltamista koskevan harkintapyynnön.

Kuuleminen

ELY-keskus on 3.5.2018 pyytänyt Mynämäen kunnan teknisen lautakunnan lausunnon asiaan.

Lautakunta katsoo 16.5.2018 antamassaan lausunnossa, että hankkeeseen ei tule soveltaa ympäristövaikutusten arviointimenettelyä.

Hankkeesta vastaava on 25.5.2018 ilmoittanut, ettei pidä tarpeellisena antaa vastinetta lausuntoon.

RATKAISU JA PERUSTELUT

Arviointimenettelyn soveltamista koskeva ratkaisu ja perustelut

Hankkeeseen ei ole tarpeen soveltaa ympäristövaikutusten arviointimenettelyä annetun lain mukaista arviointimenettelyä.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyä sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (YVAL 252/2017 3 §) mukaan hankkeisiin ja niiden muutoksiin, joista Suomea velvoittavan kansainvälisen sopimuksen täytäntöön paneminen edellyttää arviointia taikka joista saattaa aiheutua merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia Suomen luonnon ja muun ympäristön erityispiirteiden vuoksi. Arviointimenettelyä sovelletaan lisäksi yksittäistapauksessa sellaiseen hankkeeseen tai jo toteutetun hankkeen muuhunkin kuin edellä tarkoitettuun olennaiseen muutokseen, joka todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen, arviointimenettelyä edellyttävien hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia. Harkittaessa vaiku-

tusten merkittävyyttä yksittäistapauksessa YVA-lain 3 § 2 ja 3 mom. mukaisesti otetaan lisäksi huomioon

1. *hankkeen ominaisuudet*, erityisesti a) hankkeen koko ja suunnitelma; b) yhteisvaikutus muiden olemassa olevien ja/tai hyväksytyjen hankkeiden kanssa, c) luonnonvarojen, erityisesti maan, maaperän, veden ja luonnon monimuotoisuuden, käyttö, d) jätteiden muodostuminen, e) pilaantuminen ja haitat, f) suuronnettomuus- ja/tai katastrofiriskit, jotka ovat varteenotettavia hankkeen kannalta, mukaan lukien ilmastomuutoksen aiheuttamat riskit, tieteelliseen tietoon perustuen, g) ihmisten terveydelle koituvat riskit (esimerkiksi veden tai ilman pilaantumisen johdosta),
2. *hankkeen sijainti*, siten että vaikutusalueella olevan ympäristön herkkyyttä tarkasteltaessa otetaan huomioon erityisesti a) nykyinen ja hyväksytyjen kaavojen mukainen maankäyttö, b) alueen ja sen maanpinnan alaisten luonnonvarojen (myös maaperä, maa, vesi ja luonnon monimuotoisuus) suhteellinen runsaus, saataavuus, laatu ja uudistumiskyky, c) luonnonympäristön sietokyky,
3. *vaikutusten luonne*, kuten a) vaikutusten suuruus ja alueellinen laajuus, kuten vaikutusten todennäköinen maantieteellinen alue ja väestömäärä, johon vaikutukset todennäköisesti kohdistuvat, b) vaikutusten yleinen luonne, c) rajat ylittävä vaikutus, d) vaikutuksen voimakkuus ja monitahoisuus, e) vaikutusten todennäköisyys, f) vaikutusten odotettu alkamisaika, kesto, toistumistiheys ja palautuvuus, g) yhteisvaikutus muiden olemassa olevien ja/tai hyväksytyjen hankkeiden vaikutusten kanssa, h) mahdollisuus vähentää vaikutuksia tehokkaasti.

YVA-lain liitteessä 1 luetellaan hankkeet, joihin sovelletaan arviointimenettelyä. YVA-asetuksen eläintenpitoa koskevan kohdan 1 a) mukaan arviointimenettelyä sovelletaan mm. kanaloihin, joissa kasvatetaan yli 85 000 kananpoikaa tai 60 000 kanaa.

Suunnitellun hankkeen ympäristövaikutusten merkittävyyttä arvioidaan yllä todettuihin YVA-lain liitteen 2 harkintakriteereihin perustuen.

Hankkeen ominaisuudet

Toiminnalla on nykyisin lupa 84 900 kananuorikon kanalalle ja suunniteltu laajennus olisi 80 000 kananuorikkoa, lopullinen enimmäiseläinmäärä siis olisi 164 900 kananuorikkoa. Kasvua nykytilaan on enimmäiseläinmäärässä eläinyksiköiksi muutettuna, vuotuisessa ammoniakkipäästössä, lannan levitykseen soveltuvan peltopinta-alan tarpeessa ja lantalatilavuuden tarpeessa 94 %. Suunniteltu hanke jää noin 6 % alle YVA-ajan. Olemassa olevan ja suunnitellun hankkeen yhteenlaskettu kokonaiseläinmäärä ylittää YVA-ajan 94 %:lla. Ylitys on 1,94-kertainen.

Hankkeen suunnitellun sijaintipaikan läheisyydessä sijaitsee Kanax Oy:n munintakanala, jonka kanssa Tipux Oy:llä on yhteistyötä. Kanax Oy on vuonna 2009 toteuttanut ympäristövaikutusten arviointimenettelyn kanalan laajentamiseksi n. 9 000 kanan kanalasta 100 000 kanan kanalaksi ja vuonna 2013 kanalan laajentamiseksi edelleen 300 000 kanan kanalaksi. Vuonna 2016 annetun yksittäistapausta koskevan päätöksen mukaan jälkimmäisessä YVA-menettelyssä esitetyn kanalarakennuksen sijaintipaikan muutos ei edellytä YVA-menettelyä. Samassa yhteydessä on tarkasteltu myös Kanax Oy:n yhteisvaikutuksia nykyisen Tipux Oy:n kasvatuskanalan kanssa.

Hankkeen keskeisenä piirteenä voidaan pitää yhteisvaikutuksia Tipux Oy:n nykyisen kasvatuskanalan ja varsinkin Kanax Oy:n kanalakokonaisuuden kanssa. Yhteisvaikutuksia arvioitaessa tulee kuitenkin ottaa huomioon, että Kanax Oy:n kanalalle on toteutettu jo kaksi ympäristövaikutusten arviointimenettelyä. Tipuxin toiminnan ympäris-

tövaikutukset ovat laajennuksen jälkeenkin Kanaxiin verrattuna varsin pieniä, mm. Tipuxin tuottama lantamäärä on laajennuksen jälkeen noin 16 % Kanaxin lantamäärästä.

Tipux Oy:n olemassa olevan kasvatuskanalan kokonaispäästö on noin 17,8 tonnia ammoniakkia vuodessa ja suunnitellun kasvatuskanalan kokonaispäästö on noin 16,8 tonnia ammoniakkia vuodessa, yhteensä noin 34,6 tonnia ammoniakkia vuodessa. Tipux Oy:n toiminnan laajenemisen seurauksena lähialueen ammoniakkipäästö määrä (myös Kanax Oy:n toiminta huomioiden) lisääntyy noin 12 %. Tipux Oy:n oma ammoniakkipäästö lisääntyy noin 49 %.

Tipux Oy:n laajentamisesta aiheutuvat muut vaikutukset, kuten maisema-, liikenne-, melu- maaperä- ja luontovaikutukset ovat vähäiset.

Hankkeesta ympäristöön kohdistuva pilaantumisvaikutus ilmenee lähinnä vesistön ravinnekuormituksena ja hajuvaikutuksena. Näitä vaikutuksia ei voida pitää erityisen merkittävänä. Mahdolliset ammoniakkipäästöistä aiheutuvat puustovauriot rajoittuvat lähiympäristöön eivätkä suurene nykyisestä oleellisesti.

Hankkeen sijainti

Hankealue on kaavoittamatonta, maa- ja metsätalousvaltaista haja-asutusaluetta. Etäisyys Mynämäen keskustaan on noin 5 km. Lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat hankealueelta noin 800 metrin etäisyydellä lounaassa ja koillisessa. Noin kahden kilometrin etäisyydellä hankekiinteistöstä sijaitsee noin 48 asuin- ja noin 14 vapaa-ajan kiinteistöä.

Hankealueella tai sen läheisyydessä ei ole pohjavesialueita. Lähin on Maansillan pohjavesialue kolme kilometriä hankekiinteistöstä itään. Laajoki virtaa hankealueen pohjoispuolella lähimmillään noin kahden kilometrin etäisyydellä hankekiinteistöstä ja Mynäjoki kaakossa lähimmillään noin viiden kilometrin etäisyydellä.

Valtakunnallisesti arvokas Mynämäenlahden maisema-alue sijaitsee lähimmillään noin 250 metrin etäisyydellä länsiluoteessa. Maisema-alueelta ei kuitenkaan ole avointa näköyhteyttä hankekiinteistölle. Kohteen lähellä ei ole luonnonsuojelualueita. Etäisyys lähimpiin Natura-alueisiin on 5 – 8 km.

Vaikutusten luonne

Varsinaiselle hankealueelle ei sijoitu asutusta ja seutu on harvaan asuttua. Hankealueen läheisyyteen sijoittuvan asutuksen määrä on edellä todettu. Vaikutusten kohteena olevan väestön määrä ei ole suuri. Lähin asuinrakennus sijoittuu noin 800 metrin etäisyydelle hankealueesta.

Toiminta on jatkuvaa. Vaikutukset ovat kotieläintuotannolle tyypillisiä ja ennakolta tiedossa olevia. Ne eivät ulotu erityisen laajalle alueelle eivätkä oleellisesti muutu nykytilanteesta. Pitkäaikaisia vaikutuksia aiheuttava toiminnan ravinnekuormitus ja ammoniakkipäästö eivät ole merkittäviä. Yhteisvaikutus Kanax Oy:n kanalan kanssa ilmenee lähinnä hajuhaitan muodossa, mutta sitä ei voida pitää merkittävänä.

Lieventämistoimet

Haittojen lieventämistoimia ei ole erikseen esitetty. Ammoniakkipäästöjen vähentämiseen liittyen arviointipyyntöissä on kuitenkin todettu, että Yhdysvalloissa tehdyn tutkimuksen mukaan kolmen puurivin levyinen "biosuodatin" voi pienentää ammoniakki-

päästöjä 35 %. Tipux Oy:n kanala-alue on suurelta osin puuston ympäröimä ja puuston voidaan katsoa pienentävän osaltaan ammoniakkipäästöä. Kysymyksessä on myös ympäristönsuojelulain tarkoittama direktiivilaitos, jonka toiminnassa tulee noudattaa eläinsuojien BAT-päätelmiä haitallisten ympäristövaikutusten vähentämiseksi.

Yhteenveto

Kun otetaan huomioon suunniteltu hanke kokonaisuutena arvioiden, sen ominaisuudet, sijainti ja vaikutusten luonne, hankkeen toteuttaminen ei todennäköisesti aiheuta laajuudeltaan ja laadultaan YVA-asetuksen hankeluettelon hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia. Arviointimenettelyä ei siten ole tarpeen soveltaa hankkeeseen.

Sovelletut säännökset

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (252/2017) 3, 11, 13 ja 37 §:t, liitteet 1 ja 2
Hallintolaki (434/2003) 60 §

MUUTOKSENHAKU

Hankkeesta vastaava saa hakea tähän päätökseen muutosta valittamalla Turun hallinto-oikeuteen. Valituskirjelmä on toimitettava Turun hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa siitä, kun hankkeesta vastaava on saanut tiedon päätöksestä. Valitusosoitus on liitteenä.

Tähän päätökseen ei saa muutoin erikseen hakea muutosta valittamalla. Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 37 §:n 2 momentissa tarkoitetut tahot saavat kuitenkin hakea muutosta tähän päätökseen samassa järjestyksessä ja yhteydessä kuin hanketta koskevasta lupapäätöksestä valitetaan.

Ylitarkastaja

Seija Savo

Ylitarkastaja

Petri Hiltunen

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös Tipux Oy / Juhani Torikka
saantitodistuksen, suoritemaksutta

Jäljennös päätöksestä

Mynämäen kunnan tekninen lautakunta

Päätöksen nähtävillä olo

Kuulutus on nähtävänä Mynämäen kunnan ilmoitustaululla ja päätös on nähtävänä Mynämäen kunnanvirastossa, os. Keskuskatu 21, ajalla 13.6. — 27.6.2018 sekä sähköisesti ympäristöhallinnon verkkosivuilla, lyhytosoitteessa www.ymparisto.fi/yva-paatokset/varsinais-suomi-ja-satakunta.

Liite Valitusosoitus

Liite elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätökseen

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Turun hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä. Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- * valittajan nimi ja kotikunta
- * jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- * postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- * päätös, johon haetaan muutosta
- * miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- * perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- * elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- * todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- * asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- * asiamiehen valtakirja, asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää
- * toimitettaessa valituskirjelmä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava **Turun hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, lähetin välityksellä, postitse tai sähköisesti. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 90 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Turun hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: PL 32, 20101 Turku
 Käyntiosoite: Sairashuoneenkatu 2-4
 Puhelin: 029 56 42400
 Telefax: 029 56 42414
 Sähköposti: turku.hao@oikeus.fi
 Aukioloaika: 8.00-16.15